

SNG NOVA GORICA - Zadnja premiera letošnje repertoarne sezone Peggy Pickit in sodobni civilizacijski mrtvoudneži zahoda

NOVA GORICA - Je to politično gledališče? Je gledališče vesti? Je gledališče izgubljenega odnosa do resničnih humanih vozlov? Je gledališče, ki tvori življenje na oder in oder v življenje v smislu, da je naš svet popolnoma dezorientiran in se ne znajde, zatiska si oči in ne razume tragedije afriških otrok, lakote, pomanjkanja, bolezni, umiranja? Je gledališče, ki glasno spregovori o stiskah, ob katerih si »civiliziran« zahodni človek herojsko potiska kot noj glavo v pesek in skuša ohranjati notranji in zunanji status quo? Je to gledališče obsojanja navidezno demokratičnih neoimperialističnih in kolonialističnih posegov v imenu na tisoče kilometrov oddaljenih nacionalnih varnosti ali le evidentiranja groze?

V sodobni skorajda meščanski drami Rolanda Schimmelpfenniga *Peggy Pickit vidi boga v obraz* je vsega tega po malem, natančno dozirano in v pravih odmerkih dano v presojo gledalcu ali bralcu, da se izven oguljenih politično korektnih floškul zagleda vase, v svoj obraz. Drama ne daje nikakršnih možnosti samoopravičevanja. Ljudje smo postali brezčutni za tegobnost drugega. Stisk ne razumemo, ne priznavamo izgube človečnosti, na vsakršno kritiko se požiživamo, resnice ni, ker je resnica strašilo, ki boli.

O tem torej pripoveduje *Peggy Pickit* Rolanda Schimmelpfenniga (leta 2010 so njegovega *Zlatega zmaja* v režiji Janusza Kice uprizrili v SSG Trst) na malem odru SNG Nova Gorica v režiji Primoža Ekarta, ki je ustvaril čisto in ritmično predstavo z izostreno psihologijo. Iz dokaj hermetične literarne predloge, kjer je v ospredju »afriško vprašanje«, je namreč v novogoriški postavitvi opazen prenos na individualno doživljanje nastopajočih protagonistov, na njihovo ponotranjenost z vso dediščino eksistencialnih lomov in zlomov. Do-

gajalni prostor je umeščen v aseptično scensko strukturo Damira Leventića. To je velika soba z belimi stenami in maketo razkošne vile v ospredju, drugega ni nič, anestetizirana praznina, v kateri poteka srečanje dveh parov, Liz in Franka (oba medicinca v nekem zahodnem evropskem mestu) ter Martina in Karen, ki sta se pravkar vrnila po šestletnem bivanju v Afriki, kjer sta delovala kot zdravnika in bila zaradi pomanjkanja sredstev odvisna od raznih donatorjev, botrov, dobrotelnežev. Naključno ali hoteno, stvar močno spominja na Albeejevo dramo *Kdo se boji Virginie Woolf?*, saj v pijanski noči dveh parov prihaja do ostrega seciranja osebnosti, ki se soočajo s svojimi travmami, v katere bolj ali manj brezbrizno ali občuteno vpletajo svoje doživljanje Afrike in tamkajšnjih otrok. Na tej točki delujeta kontrapunktično plastična lutka Peggy, last Lizine in Frankove petletne hčerke Kathie, in lesena črna, darilce afriške deklice Annie, s katero naj bi si Kathie dopisovala. Annie pa zboli za aidsom in najbrž umre, ker ni sredstev za zdravljenje, to pa, denimo, pri Liz ne vzbudi sočutja, nasprotno, ker deklici nimata več stikov, izbruhne na dan Lizin materinski egoizem, ker da je Kathie oropana prijateljstva. Smrt in tragedija ljudstva, ki ga metaforično upodablja črna lutka, sta surovo potisnjeni v ozadje, v neozaveščenost. Tako dramatično ozračje pogloblja dialoška fragmentarnost, ko protagonisti ponavljajo replike, ki jih prekinjajo s svojimi opažanji, komentarji in pojasnjevanji. S tem dobimo vtis, da človek nekaj misli sam pri sebi, izreče pa čisto nekaj drugega, kar je groteskno grozljivo manipuliranje s samim sabo in izkazovanje nepripravnosti.

V tem depresivno obsojajočem miljeju, kjer je zahodnjaška brezbriznost kolikor toliko dobro stoječega individuuma močno poudarje-

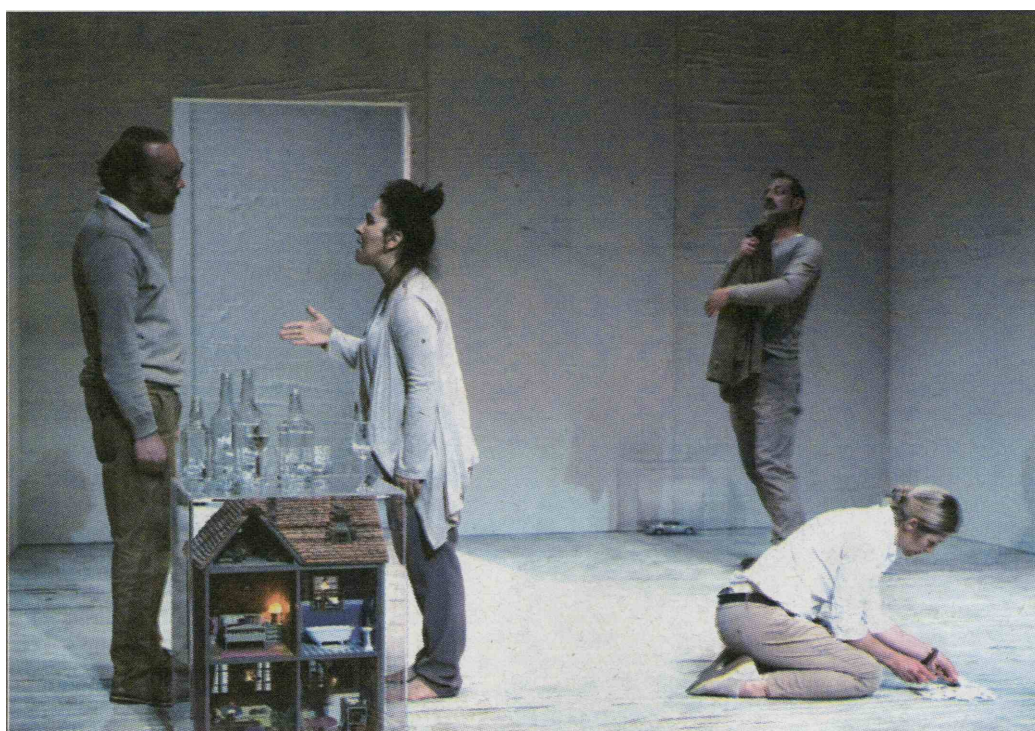
na, saj imajo ljudje prej opravka s svojimi psihološkimi čermi kot pa s čutečo solidarnostno aktivnostjo in tveganjem, - v tem okolju so igralci Marjuta Slamič (Liz), Miha Nemeč (Frank), Blaž Valič (Martin) in Helena Peršuh (Karen) oblikovali pravi lju-dožerski masaker. Utopljali so se v lastnih močvirjih - Nemčev Frank s skrajno brezčutno lego in menefrestičnim odnosom do vprašanj tretjega sveta, kar je mejilo že na cinizem. Bil je tipičen človek Zahoda, verodostojen meščan brez hujših problemov, sijajno oblikovan osebek sodobnega sveta, pieteten morda v besedi ali celo brez besed in predvsem pa brez odnosa, ker se ga vse izven njega ne tiče in ni on kriv, če je tako, pač. Njegova žena Liz v upodobitvi Marjute Slamič je zmožna vehementnih sočutnih izlivov, a le v legah, ko nista ogroženi njena lastna integriteta in pa družinska varnost ter skrb za otroka, ki spi pri sosedih. Ta njena dvojnost se je izkazovala zdaj v ostrih izpadih, zdaj v molku, zdaj v dialoških igrah z lutkama. Večplasten in močno zaznamovan lik z dvojnostjo (ne)čustev. Helena Peršuh in Blaž Valič pa sta izoblikovala na moč podoben par, ki se v »normalno« civilizacijo vrne brez trdnega kompasa, zdi se popolnoma izgubljen, uničen v medsebojnih sentimentih. Presunljiva lika, kot da bi izgubila sebe, kot da ju je Afrika zaznamovala do skrajnih robov, nemočna, poražena. Tujca. Brez perspektive in brez moči, obsojena na životarjenje, ker sta na črni celini pustila vse, česar ni mogoče priklicati več nazaj.

Tako. Krog je sklenjen. S svojo pretresljivo in neposredno izpovednostjo se uprizoritev lahko dotakne vsakogar, ki še ni ugasnil v sebi žerjavice človečnosti.

Marij Čuk

V novi produkciji
novogoriškega
gledališča
nastopajo
Miha Nemeč,
Helena Peršuh,
Marjuta Slamič
in Blaž Valič

PETER UHAN

***V pijanski noči dveh parov
prihaja do ostrega seciranja
osebnosti, ki se soočajo
s svojimi travmami, v katere
bolj ali manj brezbrizno
ali občuteno vpletajo
svoje doživljanje Afrike
in tamkajšnjih otrok***